

**POLİS TEMEL EĞİTİMİNİN TARİHSEL
GELİŞİMİ, EĞİTİM VE YÖNETİM
SÜREÇLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ
(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türkiye,
Fransa Örneği)**

Ahmet Bayram

Uluslararası Final Üniversitesi

Ocak 2024

Girne, KKTC

**POLİS TEMEL EĞİTİMİNİN TARİHSEL
GELİŞİMİ, EĞİTİM VE YÖNETİM
SÜREÇLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ
(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türkiye,
Fransa Örneği)**

Hazırlayan

Ahmet Bayram

Lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitüsüne Eğitim Yönetimi ve Denetimi
Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Uluslararası Final Üniversitesi

Ocak 2024

Girne, KKTC

**ULUSLARARASI FİNAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM
ENSTİTÜSÜ**

ONAY

Başlık: Polis Temel Eğitiminin Tarihsel Gelişimi, Eğitim ve Yönetim Süreçlerinin Karşılaştırmalı Analizi.
(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türkiye, Fransa, Örneği)

Bu tezin Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Tez Jürisinin Onayı:

Prof. Dr. Behçet Öznacar (*Oturum başkanı*)

Doç. Dr. Mert Baştaş

Prof. Dr. Cem Birol (Tez danışmanı)

Lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitüsü Onayı:

Prof. Dr. Nilgün Sarp
Müdür

Ahmet Bayram

ahmet.bayram@final.edu.tr

ORCID iD:0000-0001-91388554

© Ahmet Bayram 2024

Beni her zaman koşulsuz seven ve destekleyen annem Muazzez Bayram ve Babam Recep Bayram'a eşim Elena Bayram ve çocuklarım Ela Muazzez Bayram, Recep Efe Bayram'a, beni her zaman destekleyen Yrd. Doç. Dr Bülent Taşel ve beni hep cesaretlendiren Prof. Dr Cem Birol Hocalarıma çok teşekkür ederim.

ETİK BEYANI

Ben, Ahmet Bayram, bu tezin tek yazarı olduğumu ve çalışmanın bana ait özgün bir çalışma olduğunu beyan ederim. Bu tezde verilerin toplanması ve çözümlenmesinde etik standartlara uyduğumu ve bulguları doğru bir şekilde raporladığımı, bu çalışmada yer alan tüm kaynakları uygun şekilde aktardığımı ve alıntıldığımı beyan ederim.

Ahmet Bayram

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın konusunu seçerken mesleğim olan Polislik ve Polislik mesleğinin içindeki topluma daha verimli olabilmek, bağlı bulunduğum Polis Genel Müdürlüğü Narkotik ve Kaçakçılığı Önleme Müdürlüğünde görev yaptığım zamanlarda karşılaştığım ve değişkenlik gösteren kültürel yapılar, Polisin eğitim düzeyi ve Polisliğe alınma ve daha sonraki eğitim ve yönetim süreçleri ile KKTC Polis örgütüne ve ülkeme katkıda bulunmak maksadı ile seçtim. Yıllar boyunca çok büyük emek ve özveri ile bu Yüksek lisans tezimi tamamlamanın heyecanını ve gururunu yaşamaktayım. Bu hayalimi gerçekleştirirken ilk teşekkürümü bana her türlü desteği veren ve cesaretlendiren sayın Yrd.Doç.Dr Bülent TAŞEL hocama, bana her türlü bilimsel çalışmalarda engin ve derin katkıları olan, değerli zamanını hiç bir zaman benden esirgemeyen ve tüm samimiyeti ile bana bu yolda ışık tutan çok kıymetli tez danışmanım Prof.Dr Cem BİROL hocama teşekkür ederim. Lisans eğitimimdeki gibi bana desteğini hiç bir zaman esirgemeyen çok değerli hayat arkadaşım eşim Elena Bayram'a kızım Ela Muazzez Bayram ve oğlum Recep Efe Bayram'a yine bana her türlü nasihatı ve manevi desteği veren okumanın ve eğitimin ne kadar çok önemli olduğunu insan sevgisini, sevgi, saygı ve dürüstlüğün ne denli hayatımızda önemli olduğunu öğreten biricik annem Muazzez Bayram ve babam Recep Bayram'a ve bu hayattaki en büyük şansım olan Aileme çok teşekkür ederim.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, KKTC Polis Teşkilatı ile dünya genelindeki belirlenen, çağdaş gelişmiş ülkelerin polislik mesleğine giriş koşulları, eğitim süresi, eğitim içeriğindeki verilen dersler, branşlaşma, polis modelleri, polisin görev ve yetkileri, polis okulu türleri, polis mesleğindeki sorunlar gibi kavramlar ele alınarak, çağdaş ülkeler ile KKTC Polis örgütünün eğitimi incelemek, çağdaş ülkeler ile KKTC Polis Örgütünün eğitimini karşılaştırmak ve aradaki eksikliklerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda verileri toplamak amacıyla geleneksel derleme (traditional, narrative review) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem ile KKTC, TC ve Fransa ülkeleri arasında polis eğitiminde farklılaşma olup olmadığına bakılmıştır. Araştırmanın sonucu olarak KKTC’de diğer iki ülkeye göre eğitim açısından hiç çalışma yapılmadığı, bundan dolayı karşılaştırma yapıldığında diğer iki ülkeye göre geride kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Polis, Polis Eğitimi, KKTC Polisi, TC Polisi, Fransa Polisi

ABSTRACT

The aim of this study is to examine concepts such as the entrance conditions to the police profession, training period, courses given in the training content, branching, police models, duties and powers of the police, types of police schools, problems in the police profession, determined by the TRNC Police Organization and contemporary developed countries around the world. It is aimed to examine the training of the TRNC Police Organization with contemporary countries, to compare the training of the TRNC Police Organization with contemporary countries and to reveal the deficiencies. For this purpose, the traditional narrative review method was used to collect data. With this method, it was examined whether there was a difference in police training between TRNC, Turkish Republic and France. As a result of the research, it was concluded that no studies have been done in terms of education in TRNC compared to the other two countries, and therefore, when comparison is made, it falls behind the other two countries.

Keywords: Police, Police Training, TRNC Police, Turkish Police, French Police

İÇİNDEKİLER LİSTESİ

İTHAF	V
ETİK BEYANI	VI
TEŞEKKÜR.....	VII
ÖZ	VIII
ABSTRACT	IX
İÇİNDEKİLER LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1 PROBLEM DURUMU	1
1.2 ÇALIŞMANIN AMACI.....	6
1.3 ÇALIŞMANIN ÖNEMİ	6
1.4 ARAŞTIRMA SORULARI.....	7
1.5 SAYILTILAR	7
1.6 ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI.....	7
1.7 TANIMLAR	7
İKİNCİ BÖLÜM.....	10
ALANYAZIN TARAMASI	10
2.1 OSMANLI İDARESİNDE (1571-1878) KIBRIS'TA ZABITA TEŞKİLATI.....	10
2.2 İNGİLİZ İDARESİNDE (1878-1960) KIBRIS'TA POLİS TEŞKİLATI.....	11
2.3 KIBRIS CUMHURİYET DÖNEMİNDE (1960-1963) POLİS TEŞKİLATI.....	13
2.4 21 ARALIK 1963 SONRASI POLİS TEŞKİLATI.....	13
2.5 POLİS EĞİTİMİNDE BİLİŞSEL YÜK TEORİSİ (BYT).....	16
2.6 İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	19
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	22
YÖNTEM.....	22
3.1 ARAŞTIRMA DESENİ	22
3.2 VERİ KAYNAKLARI.....	22
3.3 VERİLERİN TOPLANMASI	23
3.4 VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMLANMASI	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	25
VERİ ANALİZ SONUÇLARI.....	25

4.1 KKTC POLİS MENSUBU OLARAK HİZMETE ALINACAK OLAN KİŞİLERİN SINAV VE EĞİTİM SÜREÇLERİ NASILDIR?	25
4.2 TC POLİS MENSUBU OLARAK HİZMETE ALINACAK OLAN KİŞİLERİN SINAV VE EĞİTİM SÜREÇLERİ NASILDIR?	26
4.3 FRANSA POLİS MENSUBU OLARAK HİZMETE ALINACAK OLAN KİŞİLERİN SINAV VE EĞİTİM SÜREÇLERİ NASILDIR?	28
4.4 KKTC, TC VE FRANSA DEVLETLERİNİN POLİS TEŞKİLATLARI ARASINDA FARKLILAŞMA VAR MIDIR?	29
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	31
BULGULAR VE YORUM.....	31
KAYNAKÇA.....	33
EKLER.....	37

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1	24
---------------	----

KISALTMALAR LİSTESİ

KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
BYT	: Bilişsel Yük Teorisi

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Kökünü araştırılan "polis" kelimesinin Latince "Politia" (devlet) ve eski Yunanca "polis" kelimesinden geldiği ortaya çıktı. (Şehir, Eyalet) (Altın, Bozkurt ve Topkaya, 2001). Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (BM) polisi kolluk kuvvetlerinden sorumlu kişi olarak tanımlamaktadır (Erdem, 2001). Avrupa Konseyi Parlamentosu, 1979 tarih ve 6902 sayılı Kararında polise ilişkin Tebliğinde genel olarak polisin "görevi kamuya ve polisin onur ve malına zarar verilmesini ve zarar verilmesini önlemek olan kişi" olduğunu açıklığa kavuşturmuştur" (Erdem, 2001).

Bu bağlamda, tarih boyunca çeşitli isimler altında polislik görevini yerine getiren farklı kurumlar bulunmaktadır. M.Ö. dördüncü yüzyılda yaşamış olan Plato, ünlü eseri Cumhuriyet'te (The Republic) insanları sınıflandırırken, güvenlik görevini üstlenen kişilere "Phulakes" adını vermiş ve bu sınıfı, Türkçe'de savunma gücü, bekçi, koruyucu veya polis gibi anlamlara gelen bir terim olarak kullanmıştır (Plato, 1955). Güvenlik görevlilerinin, bekçilerin veya polislerin (Guardians) nasıl olması gerektiği konusunda şu ifadeleri kullanmaktadır: "Bu kişiler vatandaşlarına karşı nazik, düşmanlarına karşı ise cesur olmalıdır. Aksi takdirde, halk ile güvenlik güçleri arasında çatışma yaşanabilir ve düşman, onları yok etmeden önce kendi aralarında birbirlerini yok edebilir." (Plato, 1955).

Eğitim, kişinin doğumundan başlayarak ölümüne kadar olan bir süreci içermektedir (Eryılmaz ve Mutlu, 2017). Yaşam boyu gelişim kavramı, bireyin kariyer gelişiminin doğduğu andan öleceği ana kadar uzamış olan bir süreç olduğunu öne sürer (Super, 1990). Dolayısıyla insanın bu süreçte hayatta edindiği bilgi, beceri ve davranışların birçoğu kendi kazanımlarıdır. Bir kişinin davranış ve tutumlarında gözle görülür bir değişiklik elde ettiği, eğitim nedeniyle oluşan bir değişim sürecidir. Devlet kurum ve kuruluşlarının çalışmaları ve işlerini en iyi şekilde yapabilmeleri, sürekli nitelikli eğitim ve sürekli gelişim ile mümkündür (Semiz ve Gökçe, 1999).

Mesleki eğitimin amacı işgücü verimliliğini arttırmaktır (Güloğlu, 2003). Polis eğitimi genellikle eğitimin bir parçası olarak görülse de, bir meslek olarak polisin ayrı bir genel eğitim ve mesleki yeterlilik sistemi vardır. Bu nedenle polis eğitimi tüm dünyada mesleki bir eğitim olduğundan genel eğitimden ayrı tutulmaktadır (Fındıklı, 2001).

Güvenlik hizmetlerinde etkinliği artırmak için temel gereklilik, etkili bir eğitim sisteminden geçmektir (Akbal, 2022). Eğitim, geleneksel olarak, uygun mevzuatın anlaşılması ve polis memurları tarafından bunun nasıl uygulanacağı gibi dar bir bilgi ve beceri bütünüyle ilgili olarak görülmüştür (Birzer, 2003). Eğitim aynı zamanda gelecekteki polis memurlarının daha uzun bir sosyalleşme sürecinin bir aşaması olan işe alım organizasyonunun bir parçasını tanımlamasına ve hissetmesine yardımcı olarak psikolojik ve duygusal faydalar da sağlar (Conser ve Russell, 2003). Gelişmekte olan ülkemizde tüm meslekler bilim ve teknolojiden yararlandığı gibi polis eğitimi de belirli teknoloji, bilim ve mesleki eğitimleri içermektedir. Dünyamızda pek çok polis teşkilatı bu zamana ulaşmış ve polis teşkilatlarında "polis bilimi" adı verilen yeni bir bilim ortaya çıkmıştır (Fındıklı, 2001).

Bir topluluk ya da kuruluş, bireylerin sahip olduğu nitelik ve standartlar ile şekillenir. Bu nitelik ve standartlar, söz konusu kuruluşun veya topluluğun genel kalitesini belirler (Karaman, 2000). Kurumların etkin bir şekilde görevlerini yerine getirebilmesi, büyük ölçüde içindeki insan kaynağının nitelikli bir şekilde eğitilmesine ve sürekli olarak geliştirilmesine bağlıdır (Karaman, 2000). Polis teşkilatı, sürekli olarak toplumla iç içe ve etkileşim halinde olan bireylerle birlikte çalışarak, halkın can ve mal güvenliğini sağlama misyonunu üstlenmiştir (Karaman, 2000).

Polis memurlarının gelişiminde merkezi öneme sahip önemli bir konu, polis memurlarının çeşitli işlevlerini etkili bir şekilde yerine getirmelerine yardımcı olmak için sağlanan bilgi ve diğer girdilerin türüdür (Stanislas, 2013). Eğitim genel olarak belirli işlevleri yerine getiren insan performansını geliştirmek ve bunun sonucunda rol sahibinin verimliliğini artırmak için tasarlanmış resmi faaliyetler olarak tanımlanır (Kirkpatrick, 1998). Bu süreç genellikle daha deneyimli uygulayıcıların becerilerini ve bilgi birikimini ilgili gereksinimlere daha az aşına olanlara aktarmayı gerektirir (Stanislas, 2013). İyi bir eğitim programının temel unsurlarının, ilk etapta net hedeflere sahip, planlanmış, ulaşılabilir öğrenme aktivitelerinden oluştuğu tanımlanmaktadır (Stanislas, 2013). Bunlar ölçülebilir teorik, davranışsal ve uygulamalı unsurları içerebilir (Stanislas, 2013). Öğrenme, uygun bir müfredatla bilgilendirilir ve deneyimli ve uygun niteliklere sahip öğretmenler tarafından öğretilir (Stanislas, 2013). Etkili eğitim ve öğretimin son özelliği, programların, öğrenme çıktılarının elde edilmesini sağlayacak ölçme ve değerlendirme sistemlerine sahip olmasıdır (Rowe ve Garland, 2007). Bu süreç çok boyutludur ve öğrencilerin veya stajyerlerin eğitim

programını boyunca veya sonunda gelişmiş anlayış ve yeteneklerini periyodik olarak gösterebilmeleri açısından eğitim ve öğretim programlarının öğrenme hedeflerini karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesinden oluşabilir (Stanislas, 2013).

Polis eğitiminde en önemli şey; Polisin amacı öncelikle ülkeye ve millete iyi hizmet eden bir insan, vatandaş ve iyi bir polis yetiştirmektir. Polis memuru önce bir insan, sonra aile bireyi, sonra toplumun vatandaşı ve son olarak da kamu çalışanıdır (Topak, 2007). Polis memurlarının eğitim ve öğretimi sadece polisin çeşitli çağdaş değişikliklere yanıt vermeye hazırlanması bağlamında önemli değildir, aynı zamanda harcanan zaman, personel ve diğer kaynakların büyüklüğü ve miktarı ile eğitim ve öğretimin alabileceği çeşitli biçimler açısından da önemlidir (Stanislas, 2013).

Emniyet teşkilatına ilk adımı atan bireylerin katıldığı polis eğitimi, öğretim kurumlarına bağlı olarak değişen bir süreçle başlar (İrdem ve Kavıracı, 2017). Bu süreç, temel eğitimle başlayıp, ulusal ve uluslararası uygulamalı ile teorik hizmet içi eğitimleri, yöneticilik ve liderlik eğitimleri dahil olmak üzere polis teşkilatı içinde çeşitli aşamaları içerir (İrdem ve Kavıracı, 2017). Bu süreç, ülkelerin iç güvenlik personelinin gelişimi için önemli bir faaliyet olarak kabul edilir. Bu açıklamadan yola çıkarak, polislik mesleğinin yasal yetki verilmiş, güvenlik hizmetlerinde önemli niteliklere sahip, teorik ve pratik eğitimlerle yeterli bilgi ve beceriyi edinmiş bireyler tarafından icra edilen bir meslek faaliyeti olduğu ifade edilebilir (İrdem ve Kavıracı, 2017).

1960 Anlaşmaları uyarınca Kıbrıs'taki polis teşkilatının kuruluşu, görevleri, yetkileri ve sorumlulukları, hukuki düzenlemeler ile belirlenmiştir (Tamçelik, 2011). KKTC Emniyet Genel Müdürlüğü'nde görev yapan polis memurları (itfaiye dahil), Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Okulu Müdürlüğü'nde profesyonel polis eğitimi almaktadır. PGM'ye bağlı Polis Akademisi Kurulu'nun amacı; Amacımız, KKTC Polis Teşkilatı'na yeni işe alınan polis memurlarına temel polis eğitimini başarıyla tamamlayan adayların bundan sonra görevlerine başlayabilecekleri temel polis eğitimi ve mezun yetişkin adaylara faydalı bir yol sunmaktır. Ayrıca halihazırda farklı PGM birimlerinde görev yapan polis memurlarının ileri eğitimi ve desteğine yönelik özel eğitimler düzenlenmektedir (<http://www.polis.gov.ct.tr>).

PGM' nin bir parçası olan Polis Okulu Kurulu tarafından düzenlenen Temel Polis Kursu, Polis Kanunu'nun 67. maddesi uyarınca toplam 26 hafta olarak planlanıp

uygulanmakta ve 6 aylık bir süreyi kapsamaktadır. KKTC (PGM) Polis Teşkilat Planlama Kurulu ihtiyaca göre altı aylık süreyi kısaltabilir veya uzatabilir. Başvuru döneminde Polis Okulu kurallarına göre eğitimi başarıyla tamamlayan ve olumlu performans sergileyenler, Polis Kanununun 15. maddesine göre 9. meslek unvanı olan "Polis" unvanını almaya hak kazanıyor. Hakları var. memur unvanıyla çalışmaya başlamak. Bu süre, Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı polis teknik okullarında iki yıllık bir süreye karşılık gelmektedir (<http://www.polis.gov.ct.tr/yasa/51-1984.pdf>).

PGM'nin bir parçası olan Polis Akademisi'nin temel itfaiyeci kursu da altı ay sürüyor. İtfaiyeci adayları, ilk üç ayı polis akademisinde, kalan üç ayı bağlı oldukları itfaiye teşkilatında uygulamalı olmak üzere temel eğitim almakta ve altı aylık eğitimin sonunda başarılı itfaiyeci adayları mezun olmaktadır. Genel olarak eğitim kurumlarının kalitesini artırması ve gelişen yeni teknolojiyi yakalaması ilerleme için çok önemlidir (Tepe ve Adıgüzel, 2017). Modern polis eğitimi bağlamında, dünya genelinde güncel polislik uygulamalarının izlenmesi, bilgi ve düşünce paylaşımı, akademik yayınların incelenmesi, teknolojinin kullanımı, bilgi çağında polis eğitimi güncel ve etkili hale getirmenin temel unsurları olarak kabul edilmektedir (İrdem ve Kavıracı, 2017). Başarılı ve çağdaş bir polis eğitimi için, kurumsal, teknik ve teknolojik yeterliliklerin yanı sıra bu meslek faaliyetini icra etmeye uygun bireylerin seçimi de önemli bir koşuldur (İrdem ve Kavıracı, 2017). Bireylerin karakteri ve psikolojisi, toplumsal olarak kritik yeteneklere sahip olan güç kullanımı gibi önemli beceriler, polislik mesleğini etkili bir şekilde yerine getirmede önemlidir (İrdem ve Kavıracı, 2017).

Polisin mesleki stresi polis yöneticileri, memurları ve halk için önemli bir endişe kaynağıdır (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Memurun sağlık sorunlarına (hem fiziksel hem de zihinsel sağlık) ek olarak, mesleki stresin iş performansı, aile yaşamı ve halka sunulan hizmetin kalitesi üzerinde daha geniş etkileri vardır (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Yaygın olarak kabul edilen bir inanişaya göre, polisler arasındaki yüksek hastalık oranı, polisliğin doğasında var olan stresin ve özellikle de vücudun "savaş ya da kaç" tepkisinin müteakip eylem olmaksızın tekrar tekrar başlatılmasından kaynaklanan kimyasal stres ürünlerinin (kortizol gibi) vücutta rutin olarak üretilmesinin bir sonucudur (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Kısacası, savaş ya da kaç tepkisi, bağışıklık sistemini

baskılayan bir süreç yoluyla vücuda zarar verdiği düşünülen kimyasal stres ürünleri üretir (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Vücudun strese tepki mekanizmalarının fizyolojik etkileri, bunlara neden olan stresin gerçek ya da algılanan, duygusal ya da fiziksel, eyleme geçirilen ya da göz ardı edilen stres olmasına göre değişmez (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Polislikte stresin fizyolojik ölçümüne odaklanan araştırmacılar çalışmalarına bu bakış açısıyla yaklaşmışlardır (Hickman, Fricas, Strom & Pope, 2011). Amerikan Stres Enstitüsü'nün dünya çapında çok çeşitli insan özelliklerini inceleyen bir araştırması, konfordan etkilenen mesleklerin polis memurları, öğretmenler ve hava trafik kontrolörleri olduğunu ortaya çıkardı. yaşadıkları olaylar ve muhtemelen yaşamlarında gün içinde karşılaştıkları sorunlarla sınırlıydı (Aytaç, 2015).

Hem stresin hem de tükenmişliğin, tepki sırasındaki bilişsel ve algısal-motor performansı ve bir olayın daha sonra hatırlanmasını bozabileceği gözlemi, eğitim, uygulama ve politikada bu faktörlerin dikkate alınması ihtiyacını vurgulamaktadır (Hope, 2016). Polisin kuvvet eğitimi kullanımı fiziksel, teknik ve taktiksel performansa odaklanır ve genellikle stres veya kaygı gibi faktörlerin etkilerini göz ardı eder. Sonuç olarak, birçok eğitim uygulaması, memurların gerçek dünyadaki karşılaşmalarda deneyimlemesi muhtemel koşulları yeterince simüle etmemektedir (Hope, 2016). Yüksek gerçekçilik senaryosuna dayalı eğitimde gözlemlenen fizyolojik stres tepkisi, gerçek güç kullanımı karşılaşmalarında gözlemlenen stres tepkisi ile tutarlıdır (Andersen, Pitel, Weerasinghe & Papazoglou, 2016). Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, sınıf temelli eğitimde benzer fizyolojik tepkiler gözlemlenmemektedir (Hope, 2016).

Bunlardan dolayı KKTC Polis örgütünün vermiş olduğu eğitimleri olumlu ve olumsuz tarafları araştırılarak bu 6 aylık eğitim ve öğretim veren bu kurumun, yine dünyanın gelişmiş sayılabilecek ülkelerinde durum tespiti yapılmaya çalışılmış ve Bilim, Teknoloji ve modern gelişmeler incelenmiş, KKTC Polis Teşkilatının bu alanlarda alması gereken adımlara hedef gösterilmeye çalışılmıştır. Buna bağlı olarak aşağıdaki amaç belirlenmiş ve bu amaç doğrultusunda araştırma soruları belirlenerek bu sorulara yanıt aranmıştır.

1.2 Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, KKTC Polis Teşkilatı ile dünya genelindeki belirlenen, çağdaş gelişmiş ülkelerin polislik mesleğine giriş koşulları, eğitim süresi, eğitim içeriğindeki verilen dersler, branşlaşma, polis modelleri, polisin görev ve yetkileri, polis okulu türleri, polis mesleğindeki sorunlar gibi kavramlar ele alınarak, çağdaş ülkeler ile KKTC Polis örgütünün eğitim ve yönetimini incelemek, çağdaş ülkeler ile KKTC Polis Örgütünün eğitimini karşılaştırarak bir mevcut durum analizi yapmaktır.

1.3 Çalışmanın Önemi

KKTC'de bir ilk olan bu araştırma, KKTC Polis örgütü içerisinde deneyimli ve tecrübeli birçok yöneticinin Polis eğitimi açısından büyük önem arz etmektedir. Genel olarak, gece-gündüz demeden gerek vardiya usulü, gereksede mesai merhumu göstermeden zor çalışma koşulları ile görev yapan başta Narkotik ve Adli Tahkikat birimleri gibi diğer birimlerde çalışan Polis mensuplarının, artan nüfus ve değişik kültürdeki insanların adaya gelmesi ve her gün değişen suç profilleri ve teknolojik suçların artması ile birlikte, Üst kademe yöneticileri tarafından alınacak olan idari görüşler ile yapılacak her türlü çalışmaya ışık tutması son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, yapılan Literatür taraması sonucunda, KKTC'de görev yapan Polis mensuplarına yönelik yeterli seviyede bilimsel çalışma yapılmadığı ve yapılan çalışma ile çalışma yapılan alanda şu anki mevcut durumun belirlenmesi ile eksikliklerin belirlenip giderilmesi bakımından önemlidir.

KKTC Polis Genel Müdürlüğe bağlı, Polis Okulu Müdürlüğü Polis Okulu, 1969 yılında Lefkoşa'da, Lefkoşa Polis Müdürlüğü binası içerisinde ilk eğitimini vermeye başlamış ve ilerleyen yıllarda, Polis Okulu 1984 yılında yayınlanan, 51/84 Sayılı Polis Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yetkileri) yasası ve 28 Kasım 1985 tarihinde yayınlanan Polis Okulu Tüzüğü ile yasal statüye kavuşmuş ve 1993 yılından itibaren Türkiye Cumhuriyeti, Polis Okullarındaki eğitim müfredatı esas alınarak eğitim sistemi yeniden düzenlenmiştir.

Polis Okulu Müdürlüğü bünyesinde aday Polis memurlarına verilen Polis temel eğitiminin genel amaçları, Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılapları doğrultusunda, KKTC Anayasası ile yasalarına bağlı, kendisini Türk toplumunun huzur ve güvenliğinin sağlamasına adanmış, yüksek ahlaklı sağlam karakterli, sağlam

bünyeli bilgili ve kültürü meslek memurları yetiştirmektir. Aday Polis memurlarının mesleğe başladıkdan sonra alacakları görev, yetki ve sorumlulukları doğrultusunda almış oldukları eğitim ile bilgi ve becerilerini uygulayarak Polis teşkilatı içerisinde yüksek çağdaş verimi sağlamaktır.

1.4 Araştırma Soruları

Bu çalışmada; KKTC Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişiler sınav ve eğitim süreçleri ile KKTC’de Polis mensubu olan kişilerin eğitim süreçlerini ortaya koymak ve Türkiye ve Fransadaki süreç ile farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymayı amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. KKTC Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim ve polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır?
2. TC Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır?
3. Fransa Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır?
4. KKTC, TC ve Fransa Devletlerinin Polis Teşkilatları arasında farklılaşma var mıdır?

1.5 Sayıtlar

Yazılı literatürde ulaşılan kaynakların, araştırma için karşılaştırmaya yeter kaynak olduğu düşünülmektedir.

1.6 Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, KKTC, Türkiye ve Fransa’da polis mensubu olabilmek için yapılan sınavlar ve sonrasında asli mesleğe geçebilmek için verilen eğitimler ile sınırlandırılmıştır.

1.7 Tanımlar

Araştırmada yer alan bazı temel kavramların tanımları aşağıda yer almaktadır.

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı.

Devlet: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletini anlatır.

Polis: Avrupa Konseyi Parlamentosu, 1979 tarih ve 6902 sayılı Kararında, genel olarak polis Tebliği'nde polisin "görevi kamuya ve toplumun onuruna zarar gelmesini ve zarar gelmesini önlemek olan kişi" olduğunu açıklamıştır. mülkiyet, mülkiyet, şiddet ve adaletsizlik." (Erdem, 2001). Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu da kanunların uygulanmasından "polisini" sorumlu olduğunu belirtmiştir" (Erdem, 2001).

PGM : "Polis Genel Müdürlüğü", Polis Genel Müdürü ve Polis Genel Müdür yardımcılarında oluşur.

Amir: Mesleki yeterliliği, unvanı veya pozisyonu nedeniyle emir verme yetkisine sahip olan polis memurunu ifade eder.

Polis Hizmetleri Komisyonu: Polis Kanununun 12. maddesine göre kurulan polis teşkilatının Polis Hizmetleri Komisyonunu ifade eder.

Polis Mensubu: Polis Örgütünde, Polislik hizmetlerini yerine getirmek üzere görevlendirilen üniformalı veya üniformasız meslek memurlarını anlatır ve trafik hizmetlerini yürüten trafik polisini, itfaiye hizmetlerini yürüten itfaiyecileri de kapsar. Polis Yasasının 16'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasında gösterilen görevleri yerine getirmek üzere Polis Örgütünde görevlendirilen Sivil Hizmet Görevlilerini de kapsar.

Polis Memuru: İtfaiyeciler dışında kalan ve Polis Örgütünde görevli bulunan 8. ve 9. derecedeki meslek memurlarını anlatır.

Ast: Meslek derecesi, memuriyet ünvanı ve kıdemi itibarıyla daha alt bir meslek derecesinde veya kıdemde bulunan bir polis mensubunu anlatır.

Okul Yönetimi: Okul yönetimi, okuldaki tüm insan ve madde kaynaklarını en üst düzeyde verimli çalışabilmesi için eğitimin daha etkin bir şekilde verilmesini sağlayan üst yöneticilerdir.

Yönetici: Bir faaliyetin yapılmasında, hedef grubu yönlendiren ve programı yapan kişidir (Özalp, Koparal ve Berberoğlu, 1999, s.65).

Polis Hizmetleri Komisyonu: 51/1984 sayılı Polis yasanın 12.maddesi uyarınca oluşturulan Polis Örgütü Polis Hizmetleri Komisyonunu anlatır.

Eğitim: İnsanları değiştirmek, insanların ve toplulukların belirli bir düzeye ulaşabilmek için edindikleri bilgi, beceri ve anlayışa denir. Eğitim, geniş anlamda, insanların toplumun normlarını, inançlarını ve yaşam tarzlarını benimsemelerine

yardımcı olan sosyal süreçlerin tümüdür. Kısaca "istenen davranışın şekillendirilmesi" olarak da tanımlanabilir.

Polis Eğitimi: Değişen çok kültürlü ortamda insan yaşamına uyum sağlayabilen, kişinin bağımsız olarak sorunu iyi anlayabilmesi ve çözüme yönelebilmesi için mesleki bilgi ve beceri kazanabilen kişilikler yetiştiren bir eğitimidir. (Fındıklı, 2000,13).

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYAZIN TARAMASI

Bu bölümde, KKTC Polis Genel Müdürlüğünün yapısını oluşturan kurumsal çerçevede tarihsel süreçteki uygulamalara ve ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

2.1 Osmanlı idaresinde (1571-1878) Kıbrıs'ta Zabıta Teşkilatı

Kıbrıs'ta polisin tarihi Osmanlılar döneminde (1571-1878) başlamıştır (Kayabaşı, 2017). Kıbrıs'ta zaptiye birliklerinin oluşturulma süreci, Tanzimat'ın ilanını takiben başlamıştır (Samani ve Samani, 2017). Ancak, çeşitli nedenlerden dolayı, burada uygun bir zaptiye teşkilatının Osmanlı genelinde olduğu gibi hemen kurulması mümkün olamamıştır (Samani ve Samani, 2017). Kıbrıs'ta zaptiye teşkilatının oluşumunu belirli bir yıl ile sınırlamak yerine, ilgili süreç içinde değerlendirmek daha mantıklıdır (Samani ve Samani, 2017). Ada'nın büyüklüğü ve nüfusu göz önüne alındığında, burada toplumun güvenliğini sağlamak ve üzerine yüklenen mali sorumlulukları yerine getirmek amacıyla bir Zaptiye Taburu'nun kurulması ancak 1870 yılında mümkün olabilmıştır (Samani ve Samani, 2017).

Adanın idaresi 1878 yılında Osmanlı'dan İngiltere'ye devredildiğinde, adada zaten "Zaptiah Teşkilatı" olarak adlandırılan ve çoğunluğu Türklere oluşan bir güvenlik gücü mevcuttu (Kayabaşı, 2016). 1844 yılında tımarlı sipahiliğin kaldırılmasıyla birlikte, Kıbrıs Zaptiye birliğinde görevli olan tımarlı zaptiye askerlerinin sayısı 56 idi. Bu askerlerin 11'i Lefkoşa'da görev yaparken, geri kalanları Tuzla (5), Leymosun ve Piskobu (4), Gilan ve Evdim (4), Baf ve Kukla (4), Hirsufu (4), Lefke ve Omorfo (6), Dağ ve Değirmenlik (6), Mesarya (4), Girne (4), Mağusa ve Karpas (4) kazalarında görev almaktaydı (Samani ve Samani, 2017). Lefkoşa'da görev yapan zaptiye askerlerinin üçü süvari olup, geri kalanları piyade olarak görev yapıyordu (Samani ve Samani, 2017). Lefkoşa'daki tek Kavas'ın maaşı 120, erlerin ise 125 kuruştur (Samani ve Samani, 2017). Diğer kazalarda görev yapan zaptiye askerleri tamamıyla piyade olup, her biri aylık 80 kuruş maaş alıyordu (Samani ve Samani, 2017). Zaptiye birliğinin toplam aylık maaşı ise 4970 kuruştur (Samani ve Samani, 2017).

Ancak, 56 tımarlı zaptiye askeriyle Kıbrıs'ın iç güvenliğini sağlamak mümkün değildi. Genel olarak, Osmanlı taşra zaptiyesinin beklenen seviyeye ulaşamaması nedeniyle, bazı bölgelerde başıbozuk askerlerin kullanılmasına başvurulmuştu. (BOA. A. AMD., 14/57; Sönmez 2006:205). Gerçekten de, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan tarihsiz bir kayıta göre, 1846-1850 arası dönemde Kıbrıs'ta istihdam edilen toplam 306 zaptiye askerinin 250'si başıbozuklardan oluşmaktaydı. (BOA. SRA. d., 310).

Kıbrıs'ın fethinin sona erdiği yılda Osmanlı İmparatorluğu üç kıtaya hükmetmişti. Adalet ve insan haklarına her zaman önem veren Osmanlı, Kıbrıs'ta da benzer bir uygulamayı hayata geçirdi. Kıbrıs'ta halkın güvenliği genellikle ordunun elindeydi. Yeniçeriler ve komutanları Subaşılar bu görevi askeri birlikler arasından kabul ettiler. Osmanlı başkenti İstanbul'un icatları Kıbrıs'ta da görülüyordu. Yeniçeri Ocağı'nın 18 Haziran 1826'da kaldırılmasının ardından Türkiye'de 16 Şubat 1846'da Zaptiye Mareşalliği kurulmuş, 1870 yılında Zaptiye Tarikatı yürürlüğe girmiştir. Kararname taslağı vergi, eğitim yöntemleri, barınma ve yaşama usullerini belirledi. . Polisin görevleri ve sivil görevlerin yerine getirilmesindeki davranışları. Hatta adanın fethinden sonra, 1571 polis çavuşunun Türkiye'den Kıbrıs'a yerleşmek için gelen muhacirlerin yerleştirilmesine yardım etmesinden sonra benzer bir polis teşkilatı Kıbrıs'ta da kurulmuştur. İlk yıllarda insanlar sırayla özgür polis oldular. Polis memurları, tramvay feneri, geceleri şehirlerde, kasabalarda ve yollarda devriye geziyor. Kıbrıs'ın Osmanlı yönetimi altında olduğu yıllarda zaptiye yükümlülüğünü yalnızca Türkler yerine getiriyordu. Türkiye ve Kıbrıs'tan çok sayıda subay gelerek adada görev yapmaya başladı. Zaptiyed'in şimdiki anlamda polisliği bilmiyordu. Eğitim almalarına gerek yoktu ama maaşları Kıbrıs bütçesinden ödeniyordu. Zaptiyeler köylerde devriye gezerken köylüler kendilerine ve atlarına yiyecek sağlıyorlardı (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

2.2 İngiliz idaresinde (1878-1960) Kıbrıs'ta Polis Teşkilatı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun kötüleşen durumundan yararlanarak 1878'de kısa bir süreliğine Kıbrıs'ın kontrolünü eline alan İngiltere, 5 Kasım 1914'te adayı İngiltere ile birleştirerek 82 yıl egemenliğini sürdürdü. Zaptiah Teşkilatı olarak anılan bu örgüt birkaç yıl içinde İngilizler tarafından yeniden organize edilerek “Kıbrıs Askeri Polis Teşkilatı” olarak anılmaya başlandı (Kayabaşı, 2017). 1 Ocak 1935'teki yeniden

yapılanma sırasında Polisin unvanı "Kıbrıs Askeri Polisinden "Kıbrıs Polis Teşkilatı" olarak değiştirilmiş, polisin üniforması, eğitimi, standartları, rütbeleri ve teçhizatı da değiştirilmiştir (King, 1936)

İngilizler için Kıbrıs'taki en önemli kuruluşlardan biri polis teşkilatıdır. Kıbrıs polisi, kolluk kuvvetlerine ve ulusal güvenliğe yaptığı katkılardan dolayı uluslararası alanda büyük saygı görüyor. Kıbrıs'ta işlenen suçlar diğer ülkelerdeki kadar yüksek olmasa da suçluların yakalanma oranı yüksek kalıyor. Özellikle üniversite döneminde bu rakam %52'ye ulaştı. 1882 yılında Kıbrıs'ta suç diğer İngiliz kolonilerine göre çok düşüktü ve suçlu sayısı çok daha fazlaydı. İngiltere'nin iyi bir organizasyon bulmasının nedeni Osmanlı'dan geliyordu. Zaptiye adlı örgüt mensupları da kendi kontrolleri dışında kalan bölge ve köylerde vergi toplamak ve kamu görevlerinde bulunmak üzere görevlendirilmişlerdi (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

Kıbrıs'ın işgalinden iki ay sonra İngiltere, kamu yaşamını korumak amacıyla özel bir yasayla adada yeni bir polis gücü oluşturdu. Bu örgütün adı 'Kıbrıs Askeri Polisi' (Kıbrıs Askeri Polisi), silahlı kuvvetler ve eğitim konusunda askeri yetkiye sahip bir örgüttür. 1936 yılında Kıbrıs polisinin adı "askeri polis" olarak kabul edildi. Bu tarihten sonra polis teşkilatının adı "Kıbrıs Polisi" olarak değiştirildi. Kıbrıs'ta İngiliz egemenliğinin sonuna kadar bu isimle devam etti. Bu yeni polis teşkilatının ana hedefi Türk polisidir (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

Kıbrıslı Rum polis memurlarının, 1 Nisan 1955'te kurulan Kıbrıslı Savaşçılar Ulusal Örgütü'nün (Ethniki Organosis Kypriou Agoniston (Eoka7)) bir grubunu destekleme kararı alması ve bunun sonucunda polisin suçları önleme konusunda başarısız olması üzerine, bir grup İngiliz polis uzmanı "Kıbrıs Polis Komisyonu", 1956 yılında adayı ziyaret ederek örgütü incelemiş ve Anglo-Sakson kolluk sisteminin uygulanması konusunda tavsiyede bulunmuştur (Kayabaşı, 2017).

İngiliz hükümeti adayı boşaltma kararı alınca 1958'de Polis Kanunu'nu revize etti (Kayabaşı, 2017). 1959'da Birleşik Krallık sömürge döneminde çıkarılan tüm kanunlar yenilenerek 354 bölüm ve 6 cilt halinde yayımlandı. "Fasıl 285, Polis Kanunu" olarak anılan bu yayında Polis Kanunu da yer aldı (Kayabaşı, 2017). İngilizler, 1960 yılında adada iki İngiliz askeri üssü kalarak ayrılmış ve yönetim, iki etno-millî topluluktan (Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlar) oluşan Kıbrıs Cumhuriyeti'ne devredilmiştir (Kayabaşı, 2017).

2.3 Kıbrıs Cumhuriyet Döneminde (1960-1963) Polis Teşkilatı

Kıbrıs Polisi'nin 82 yıllık müstemleke dönemi Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilanı ile son buluyordu. 1959 yılında varılan ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin temelini oluşturan, Londra ve Zürih Anlaşmaları gereğince, Polis Teşkilatı, İngiliz Döneminden farklı olarak Polis ve Jandarma olarak ikiye ayrılıyordu. Örgütün personel sayısının %30'unun Türklerden ve %70'inin Rumlardan oluşması öngörülüyor ve tüm idare Kıbrıslılara bırakılıyordu. Cumhuriyetin kurulduğu 16.8.1960 tarihinde Kıbrıs Polis Kuvveti'nin mevcudu 415 Türk, 604 Rum olmak üzere toplam 1019, Polis itfaiye birliktekindeki personel sayısı da 56 Türk, 125 Rum olmak üzere toplam 181 kişi idi (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

Cumhuriyet Anayasası, gereği Kıbrıs Polis Kuvveti Polis ve Jandarma olarak ikiye ayrılınca. Kentlerle varoşları polis sorumluluğuna, kırsal alanlar ise jandarma sorumluluğuna veriyordu. Bu kuvvetlerden birinin baş komutanının Türk ve yardımcısının Rum olması koşulu getirilirken Baş komutanın Rum olması halinde yardımcısının Türk, olması öngörülüyordu. Polisin kadrosunu toplam 1158 kişi, jandarma kadrosu 842 kişi olmak üzere toplam 2000 kişi olarak saptanmıştı. Anayasa ayrıca 285 kişilik bir de itfaiye kadrosunu öngörüyordu. Polis ve Jandarma birliklerindeki Türk personelin toplam sayısı 702'yi buluyordu. Böylelikle 1963 yılında polis ve jandarma kuvvetlerindeki Türk personel oranı %35'e inmişti. 1963 yılı Aralık ayında Kıbrıslı Rumların Ada'yı Yunanistan'a ilhak etmek amacıyla Kıbrıslı Türklere Rumlarla ilişkilerimiz kesildiğinde polis ve jandarmaya ait silah, araç ve gerecin tümüne yakın bir kısmı Rumlara kalmıştı. Bu dönemde polisimiz elindeki çok az sayıdaki motorlu aracı ve malzemeyi çok iyi bir şekilde kullanmıştır (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

2.4 21 Aralık 1963 sonrası Polis Teşkilatı.

21 Aralık 1963'te Eoka'nın yeniden faaliyete geçmesi, adadaki Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum toplumları arasında bölünmeye neden oldu ve Türk polis memurlarını Türklerin yaşadığı bölgelere, Yunan polislerini de Rumların yaşadığı bölgelere çekilmeye zorladı (Kayabaşı, 2017). Bu onların, kolluk kuvvetleri sağlamanın yanı sıra, halkları için bir savunma gücü olarak hareket etmelerini sağladı (Kayabaşı, 2017). Kıbrıslı Türkler 1983 yılına kadar çeşitli siyasi yönetim organları kurmuşlar ve polis

memurları askeri komutanlara bağılı olarak hem ilçelerde hem de merkezde görevlerini yerine getirmekteydi (Kayabaşı, 2017).

Yunan ordusu, 1974 yılında Yunan Ulusal Muhafızları ve EOKA-B Ordusu'ndan oluşan bir askeri güçle adada yönetimi ele alınca, güvenliğinin Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlardan korkan Türkiye, bir "barış süreci" başlattı. Sıkıyönetim bitti. Bu eylem savaşa ve ülkeyi kuzeyde Kıbrıslı Türkler ve güneyde Kıbrıslı Rumlar olarak ikiye bölen Viyana Anlaşması'na yol açtı. Savaş deneyimi resmi kuralları gevşetip sessizliği pekiştirirken, Kıbrıs Türk polisi de acımasız şiddete maruz kaldı. 1976 yılında polis teşkilatının merkezi idaredeki ve ilçelerdeki askeri komutanlarla bağlantısı kesilerek Emniyet Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde oluşturulan “Polis Karargâhı” çatısı altında bir araya getirilmiştir (Kayabaşı, 2017). KKTC'nin 1983 yılında ilanından sonra Birleşik Krallık sömürge döneminden kalma Polis Kanunu yürürlükten kaldırılarak yerine KKTC Polis Teşkilatı (Kuruluş, Görev ve Yetki) Kanunu (51/1984 Sayılı Kanun) getirilmiştir (Kayabaşı, 2017). Yeni cumhuriyetin daha iyi bir güvenlik hizmetine ilişkin vizyonu, daha fazla memurun işe alınması ve polis teşkilatına daha fazla mali kaynak tahsis edilmesi anlamına geliyordu (Kayabaşı, 2017).

1963'ten sonra Türk polisi, Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin yardımıyla güçlenmeye başladı. 1974 Barış Harekatı'ndan sonra polis arabaları sorunu çözüldü, itfaiye istasyonları ve trafik hizmetleri de iyileştirildi. Türk polisi, görevlerinin yanı sıra mücahit kardeşleriyle ve gaddar Yunanlılarla da aynı safta doğrudan çatışmaya girdi. EOKA'nın terör faaliyetlerinin başladığı 1 Nisan 1955 tarihinden 1974 barışçıl harekâtına kadar polislerimiz Kıbrıs Türkü'nün beka mücadelesinde büyük bir hizmet ve özveriyle görevlerinde bulunarak büyük bir vatan sevgisi göstermişlerdir. Özgürlük mücadelesinde 40'tan fazla kişi öldü. 21 Aralık 1963'te Yunanistan, Akritas'ın Kıbrıs'ı Yunanistan'la birleştirip Türkiye'yi yok etme planı doğrultusunda Kıbrıs Cumhuriyeti'ni yok etti, Türkiye vatandaşlarının haklarını gasp etti ve anayasayı ihlal etti. Yunanistan'ın silahlı saldırıları, toplumlar arasındaki tüm bağları koparmış, Türk personelin polis ve jandarma teşkilatından, merkez cezaevi gardiyanlarının da Rumlardan tamamen ayrılmasına yol açmıştı. Yunan ordusundan ayrılan bu personel, 30 Haziran 1964'te Rum ordusuna devredildi. Bugün ilk kez KKTC polis teşkilatı ile tek çatı altında yeniden bir araya geldi. Temeller atıldı (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

Kıbrıs Türk polisi 1970 yılına kadar yerel bayrak altında görev yaptı. Komutan ayrıca her bölgede kendi sorumluluk alanını Lefkoşa bayrağı altında sürdürdü. O dönemde bazı polislerimiz mücahit üniforması giyerek ilçelerde, genel merkezlerde görev yapıyor, yerel radyo istasyonları kuruyorlardı. Mehmet Refik Bey, 1970 yılında oluşturulan Emniyet Müdürü olarak atandı. Mehmet Refik Bey, 1963'ten sonra kurulan polis teşkilatını yönetmeye başladı. O dönemde Lefkoşa'da polis akademisi açıldı ve polis memurlarına yönelik eğitim kursunu tamamladıktan sonra genç polisler polis teşkilatıyla tanıştırılıyor ve yeni görevlere atanıyor (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

1991 yılıyla birlikte Türkiye Polis Akademisi ile işbirliğine başlanmış ve bazı öğrencilerin lisans düzeyinde polis eğitimi için Türkiye'ye gönderilmesiyle sonuçlanmış, ayrıca KKTC Polis Teşkilatında polis memurlarına yönelik temel polis eğitimi kursu müfredatında da küçük çaplı iyileştirmeler yapılmıştır (Kayabaşı, 2017). Okul KKTC ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi arasındaki sınırların 2003 yılında açılmasıyla birlikte Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum toplumları arasındaki etkileşim yenilendi (Kayabaşı, 2017). 2005 yılında KKTC Polis Teşkilatı'nda sivil personel olarak istihdam edilen çok sayıda kadının sınırlara gönderilmesi, örgütte ağırlıklı olarak erkek personelin görev yaptığı cinsiyet dağılımını da değiştirdi (Kayabaşı, 2017).

2009 yılında iki toplum arasında iç güvenlik sorunlarına ilişkin işbirliğini başlatmak amacıyla Birleşmiş Milletlerin sorumluluğundaki ara bölgede “Suçlar ve Suçlular Bilgi Alışverişi Bürosu” kuruldu (Kayabaşı, 2017). Yolsuzluk ve buna bağlı diğer suçlarla mücadeleyi güçlendirmek amacıyla 2011 yılında “Mali Suçlar Birimi” oluşturuldu. 2012 yılının sonlarına doğru polis, modernizasyon yönünde kurumsal yeniden yapılanmaya başladı (Kayabaşı, 2017).

Türkiye Merkez Cezaevi'nin kurulduğu 1974 yılından sonra gardiyanlar o zamana kadar polis teşkilatında görev yapmış, polislik görevlerini bırakıp merkez cezaevindeki asıl görevlerine geri dönmüşlerdir. 1984 yılına kadar Polis ve Jandarma Kanununun 285'inci maddesi uyarınca teşkilatlanan Kıbrıs Türk Polis Teşkilatı, 1984 tarihli ve 51 sayılı Polis Teşkilatlarının Kuruluş, Faaliyet ve Yetkileri Hakkında Kanun ile teşkilatlandırılmış ve yasal yetkiye kavuşturulmuştur. Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 20 Aralık 1984 tarihli Polis Teşkilatının İç Tüzüğü No. 506/86 yılında

KKTC Polis İdaresi, merkezi teşkilat ve bölgesel teşkilat olmak üzere iki ana bölüm halinde kurulmuştur. Ülkenin coğrafi yapısı, nüfus yapısı, idari gereksinimleri ve ekonomik koşulları (<http://www.polis.gov.ct.tr/tarih.aspx.html>).

2.5 Polis Eğitiminde Bilişsel Yük Teorisi (BYT)

Dünyanın her yerinde polis teşkilatları, memurlarının eğitimi için çok büyük miktarda zaman ve kaynak yatırımı yapmaktadır (Jonathan-Zamir, Litmanovitz & Haviv, 2023). Çeşitli eğitim programları, demokratik toplumlarda polis teşkilatlarının kendilerinden beklenen etik ve profesyonel standartlara ulaşmaları için sahip oldukları en önemli araç olarak kabul edilmektedir ve buna bağlı olarak eğitim, memurları daha etkili ve adil kılmayı amaçlayan polis reformlarında temel bir özellik olarak ele alınmıştır (Jonathan-Zamir, Litmanovitz & Haviv, 2023). Aynı zamanda onlarca yıldır polis eğitiminde "neyin işe yaradığına" dair bilgi birikimi zayıftı ve eğitim müdahalelerinin tasarımı genellikle eğitim hedeflerine ulaşmada neyin etkili olduğunu gösteren bilimsel kanıtlara dayanmıyordu (Jonathan-Zamir, Litmanovitz & Haviv, 2023). Son on yılda, çeşitli polis eğitimi müdahalelerinin sonuçlarını inceleyen giderek daha titiz çalışmalar yayınlandı (Bennett ve diğerleri, 2020). Ancak onları tutarlı bir bilgi bütünü olarak ortaklaşa değerlendirmemize olanak tanıyan tutarlı bir teorik çerçeveden gelişmemişlerdir. Arka planda böyle bir çerçeve olmadan, belirli programların neden işe yaradığını (ya da çalışmadığını) ya da programın hangi belirli öğelerinin onu daha fazla (ya da daha az) etkili kıldığını anlamak zordur (Weisburd ve diğerleri, 2015). Sonuç olarak, olumlu sonuçlar veren belirli programların diğer polislik bağlamlarında veya teşkilatlarında tekrarlanması, ölçeğinin büyütülmesi veya uygulanması zordur. Literatürdeki bu boşluğun ele alınması, etkili polis eğitimi müdahalelerinin tasarımını ve uygulanmasını ilerletmenin yanı sıra, daha genel olarak polis eğitiminin altında yatan süreçlerin derinlemesine anlaşılması için kritik bir adım teşkil etmektedir (Jonathan-Zamir, Litmanovitz & Haviv, 2023).

Bu bağlamda, polislik eğitiminin etkin bir şekilde yapılmasını ele alan teorilerden bir tanesi olan Bilişsel Yük Teorisi [BYT] üzerine yapılan araştırmalar, polis eğitiminde kullanılan öğretim materyallerinin öğrenme çıktılarının en üst düzeye çıkarılmasını sağlayacak şekilde nasıl tasarlanması gerektiği gibi eğitimde sıklıkla ortaya çıkan önemli sorulara yanıtlar sağlayabileceğine inanılmaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012). BYT aynı zamanda eğitim sırasında pasif öğrenme yerine

aktif öğrenmeyi teşvik etmek için kullanılabilir bazı somut stratejiler neler olabileceği yönünde ışık tutmaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012).

1980'lerdeki başlangıcından bu yana BYT öncelikle eğitim alanlara öğrenme için en uygun koşulları sağlamak amacıyla öğretim materyallerinin nasıl tasarlanması ve sunulması gerektiğiyle ilgilenmektedir. Başka bir deyişle BYT, öğrenciyi olumlu yönde etkilemek için eğitim müfredatını tasarlayanın en etkili yoluna odaklanır. BYT'ye dayanan eğitim önerileri, öğrenen açısından bilişsel yapıların (yani şemaların) gelişimini kolaylaştırmak amacıyla insan bilişsel sisteminin nasıl çalıştığına dair bilgiden yararlanır; Bilgi ve becerilerin korunması ve aktarılması da dahil olmak üzere öğrenme sürecine dahil olan yapılar (Ayres ve Paas, 2009).

BYT tabanlı eğitim stratejilerinin temelini oluşturan bilişsel mimari, çalışma belleği ve uzun süreli bellek olmak üzere insan belleğinin birbiriyle ilişkili iki sisteminden oluşur. Daha spesifik olarak, BYT'nin odak noktası, çalışma belleğinin sınırlı bilgi işleme yeteneği ile uzun süreli belleğin öğrenilen bilgiyi depolama konusundaki neredeyse sınırsız kapasitesinin öğretim tasarımı sonuçlarıdır (Paas ve diğerleri, 2003). BYT'ye göre, bu sistemlerin gelen bilgileri işleme (örneğin eğitim sırasında) ve depolanan bilgileri geri getirme (örneğin iş başındayken) yeteneği, şemalar olarak adlandırılan bilişsel yapıların edinilmesi ve otomasyonu ile desteklenmektedir (Paas ve diğerleri, 2003).

Çalışma belleği, yeni gelen bilgileri kısaca saklayan ve aynı zamanda bu bilgileri öğrenmenin gerçekleşmesi için işleyen hafıza sistemidir (Baddeley, 1992). Çalışma belleğinin temel işlevi, aktif veya bilinçli olarak işlenen bilgiyi geçici olarak tutmaktır (van Merriënboer ve Ayres, 2005). Öğrenilmesi gereken her türlü bilgi (örneğin bir kelime, bir harf, bir sayı) çalışma belleğinde unsur olarak anılmaktadır (Sweller, 1994).

Öğrenme genellikle uzun süreli belleği oluşturan bilgi yapılarındaki bir değişiklik olarak kavramsallaştırılır (Pawley ve ark., 2005). Bir bireyin uzun süreli belleğinde meydana gelen değişiklikler, gelen bilgi unsurlarını öğrenen için aynı temel amacı taşıyan anlaşılabilir alt gruplar veya bilgi yığınları halinde bir araya getiren bilişsel şemaların oluşturulmasından kaynaklanır (Paas ve diğerleri., 2003). Şemalar, yalnızca birkaç ilgili kavramı içerenlerden (örneğin, bir uyuşturucu türünün nasıl

tanımlanacağı), zaman içinde edinilen birçok ilgili bilgi parçasını kapsayabilen daha üst düzey şemalara (örneğin, bir memurun yasadışı maddeleri ele geçirirken yapması gereken çeşitli eylemler) kadar karmaşıklık açısından çeşitlilik gösterir (Pawley ve ark., 2005). Bir şema, bireyin uygun bir çözüme ulaşmak için belirli tanımlanabilir eylemler gerektiren belirli bir türe ait durumları tanımasına izin verir (Paas ve diğerleri., 2003). Şemalar aynı zamanda yeni durumlarda bir rehber olarak kullanılabilir ve bireyin daha önce karşılaşmadığı durumlara bilgi aktarımını teşvik eder (Paas ve diğerleri., 2003). Örneğin, bir polis memuru daha önce hiç karşılaşmadığı bir eş saldırısı durumuyla karşı karşıya kalabilir, ancak "eş saldırısı şeması"nda somutlaşan eş saldırısı hakkındaki genelleştirilmiş bilgileri belirli bir tepki önerebilir.

Genel olarak "bilişsel yük" terimi, öğrencinin belirli bir görevi yerine getirirken yaşadığı zihinsel çabayı ifade eder (Clark vd., 2006). Optimum eğitim sonuçlarına ulaşmak için (yani şema edinimi ve otomasyonun gerçekleşmesi için) BYT, öğrencilerin WM'sine yüklenen bilişsel yükün uygun şekilde yönetilmesi gerektiğini savunur. BYT'ye göre üç tür bilişsel yük vardır: içsel, dışsal ve ilgili. Daha spesifik olarak, çalışma hafızası yükü şunlardan etkilenebilir: öğretim materyalinin doğal karmaşıklığı (yani içsel yük), öğrenilecek materyalin öğrenciye sunulma şekli (yani harici yük) ve çabanın miktarı doğrudan şema edinimi ve otomasyona ayrılmıştır (van Merriënboer ve Ayres, 2005). BYT genel olarak, eğitimin etkili olabilmesi için, çalışma hafızasının sınırlı kapasitesi aşılmadığı sürece içsel yükün yönetilmesi, dış yükün azaltılması ve ilgili yükün artırılması gerektiğini savunur.

Bilişsel Yük Teorisi uygulanarak öğrenmenin kalıcılığını ve becerilerin çalışma ortamına aktarılmasını geliştirmek için polis eğitim programlarının nasıl geliştirilebileceğine dair kapsamlı bir analiz sunan araştırmalar mevcuttur (Mugford, Corey & Bennell, 2012). Yazarlar, polislik alanında öğrenilen bilgi ve becerilerin uzun vadeli akılda tutulmasını ve aktarılmasını teşvik etmek için kanıta dayalı stratejiler sağlayabildiğinden, BYT gibi iyi onaylanmış öğretim tasarımı teorilerinin polis eğitimine dahil edilmesinin önemini vurgulamaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012). Bu makale, konu dışı bilişsel yükü en aza indirmeyi ve ilgili bilişsel yükü en üst düzeye çıkarmayı amaçlayan, çalışılmış örnek etkisi, problem tamamlama etkisi, bölünmüş dikkat etkisi, artıklık etkisi ve modalite etkisi gibi BYT'den

kaynaklanan çeşitli öğretim stratejilerini özetlemektedir (Mugford, Corey & Bennell, 2012). Ayrıca, karmaşık eğitim materyallerini etkili bir şekilde yönetmek için içsel bilişsel yük kavramlarını tanıtmakta ve işbirlikçi öğrenmenin yanı sıra sıralama ve sönümleme efektleri gibi stratejiler sunmaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012). Buna ek olarak, multimedya öğelerinin ve etkileşimli araçların uygun kullanımı yoluyla yabancı yükü en aza indirerek ve ilgili yükü maksimuma çıkararak polis eğitiminde e-öğrenmeyi geliştirmek için BYT'nin nasıl uygulanabileceğini tartışılmaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012). Ek olarak, eğitimin etkili öğretim tasarımı ilkeleriyle uyumlu olmasını sağlamak amacıyla, polis eğitim programlarını tasarlarken ve sunarken öğretim tasarımcıları ve öğretmenlerinin dikkate alması gereken bir dizi BYT tabanlı soru sunmaktadır (Mugford, Corey & Bennell, 2012).

BYT tabanlı stratejiler entegre edilerek polis eğitiminin bilişsel yük perspektifinden iyileştirilmesine yönelik sistematik bir yaklaşım sunulabilir. Eğitim programlarında konu dışı, içsel ve ilgili bilişsel yükü yönetmenin önemini vurgularken, polislik alanındaki öğretim tasarımcıları ve öğretmenler için değerli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca, polis eğitiminde e-öğrenmeyi geliştirmek için BYT'nin potansiyel uygulamasını vurguluyor ve etkili eğitim programlarının geliştirilmesini kolaylaştırmak için bir dizi yol gösterici soru sunuyor (Mugford, Corey & Bennell, 2012).

2.6 İlgili Çalışmalar

Gürcan (2005) tarafından yürütülen çalışmada, hizmet içi polis eğitim faaliyeti ve bu faaliyet kapsamında örgüt bünyesinde kurulan polis eğitim merkezi değerlendirilmiştir. Bu çalışmada; hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesi, katılımcıların ve öğretmenlerin edindiği becerilerin geliştirilmesi; Eğitime katılan emniyet amirleri ve memur adaylarının genel davranışları, öğretim yöntemlerine ilişkin uzmanlık bilgi ve becerileri, oluşturulan programların içeriği ve polislerin fiziki durumlarına ilişkin görüş ve önerilerini tespit etmeye çalışılmıştır. Eğitim merkezleri, eğitim ortamları ve ulaşım seçenekleri de dahil olmak üzere sağlanan hizmetlerin uygunluğuna bakılmıştır. Bu çalışmaya 2003-2004 yılları arasında Bursa Polis Eğitim Merkezi'nde hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan kursiyerler katılmıştır. Hizmet içi eğitimlerinin bir parçası olarak ankete katılan kursiyerlerin yalnızca hizmet içi eğitimlerinin içeriği hakkında değil aynı zamanda öğretmenlerinin günlük davranışları

ve uzmanlık bilgi ve becerileri hakkında da olumlu görüş bildirdiklerini görülmüştür. Aynı zamanda öğretim yöntem ve becerilerine ilişkin bilgi konusunda da olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır.

Gündoğdu (2009), yapmış olduğu çalışmada, Türk polisinin eğitim ihtiyaçlarına ilişkin Avrupa Konseyi ile ortaklaşa yürütülen bir fizibilite çalışmasının ve bu alandaki diğer çalışmaların yanı sıra üniversiteler ve polis profesyonellerinin saha çalışmalarını incelemiş ve

Temel polis eğitiminde teori ile pratik arasında bağlantının olmadığı, eğitim teorik ağırlıklı olmakla birlikte teorik ağırlıklı eğitim hukuki, teknik, taktik ve davranışsal olmak üzere 4 bölümden oluşmakta olup bu bölümlerden hukuki ve teknik kısımlar kısmen verilmekte , taktik ve aksiyon kısımları verilmemekte olduğu, eğitim programlarında eğitim teknolojisinden tam anlamıyla yararlanılmadığı, mevcut müfredat ve kitaplar polis memurları tarafından oluşturulmakta olduğu ancak insan odaklı polis faaliyetleri yalnızca polis tarzı eğitim almış polis memurları tarafından gerçekleştirilemediği, günümüz polis teşkilatlarının işbirlikçi araştırmalara ihtiyaç duyduğu ve akademik eğitim hedefi olarak, eğitim programının beceri ve davranışlarda ustalaşmayı öğretmekten ziyade klasik olduğu sonuçlarını elde etmiştir.

Öztürk (2019), yapmış olduğu ‘‘Polis Teşkilatlarında Eğitim ve İşe Alma: Karşılaştırmalı Bir Analiz’’ çalışmada Türk Polis Teşkilatındaki eğitim ve işe alma süreçleri ile dünyadan Amerika Birleşik Devletleri’nde Teksas Kamu Güvenliği Dairesi, Almanya’da Eyalet Adli Kolluk Teşkilatı- Bundeskriminalamt ve uluslararası polis örgütlerinden İnterpol ve Europol’deki süreçlerin karşılaştırılması ve bu bağlamda benzer ve farklılıklar ile Türk Polis Teşkilatı açısından ilerleme olanağı görülen noktaların belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında hem benzer hem de farklı yönler elde edilmiştir. Benzerliklere baktığımızda: Genel şartlar ile özel şartların birbirine çok yakın olduğu ve hepsinin hizmet için gerekli özel şartlara sahip olabileceği kabul edilmektedir. Eğitim konusunda da benzer bir durum gözlemlenmekte olup, tüm kuruluşların askeriyede çalışan personelin hizmet içi eğitimi çerçevesinde planlama ve araştırma yaptığı görülmektedir. Farklılıklara bakıldığında ise; uluslararası kuruluşlar işe alım sırasında belirli düzeyde polis uzmanlığına sahip kişileri işe alır ve ulusal kuruluşlar ihtiyaç duydukları uzmanları kendileri eğitirler. Uluslararası kuruluşlar, ulusal kuruluşlardan

farklı olarak, kuruluşun resmi dilini veya kuruluşu oluşturan ülkelerin dillerini yani personelin kullanımına sunulan dilleri bilen personel çalıştırır. Uluslararası kuruluşların eğitimleri, kendi sistemlerinin tanıtılması, kullanılması ve ilgili birimlerin eğitimine odaklanırken, ulusal polis teşkilatları, personelinin polis mesleğinin temel gereklilikleri konusunda eğitmeye odaklanması gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

Demirel ve Döş'ün (2019) yapmış olduğu 'Polislerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi' adlı çalışmalarında, Polis memurları arasındaki yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemek ve bunların çeşitli demografik değişkenlerle ilişkilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın evrenini 2018 yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehit Kamil ilçelerindeki polis karakollarında görev yapan polis memurları olacak şekilde seçmişlerdir. Araştırmanın örneklemini çeşitli birimlerde görev yapan rastgele seçilmiş 304 polis memuru oluşturmuşlardır. Araştırmanın yöntemi olarak tarama modeli seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yurman ve Auter (2015) tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve "Hayat Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği belirlenmiş olup Cronbach alfa katsayısı 0,97 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada istatistiksel analiz için bağımsız örnekler t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda ankete katılan polis memurlarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ortalama düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca polis memurları arasında yaşam boyu öğrenmeye yönelik eğilim, Cinsiyet, eğitim düzeyi ve okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını ancak yaş, iş tecrübesi ve yabancı dil becerisine göre anlamlı farklılıklar olduğunu tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni

KKTC’de Polis Polis mensubu olarak göreve başlama ve temel Eğitim sürecinin ortaya konulması ve farklı ülkeler ile karşılaştırılmasını amaçlayan bu çalışmada geleneksel derleme (traditional, narrative review) yöntemi kullanılmıştır. Derleme yöntemi yazılı literatüre dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada KKTC, TC ve Fransa Polis mensubu seçimi ve eğitim süreçleri arasındaki farkların ortaya konulması öngörülmektedir. Derleme çalışmaları eğitim alanındaki yapılmış olan çalışmaları ve araştırmaları kapsamaktadır. Geleneksel derlemeler, belirli bir konu hakkında yayınlanmış iki veya daha fazla çalışmanın bulgularını, sonuçlarını ve değerlendirmelerini özetleyen çalışmalardır. Farklı yollardan ve farklı kaynaklardan, genellikle belirli bir alandaki uzmanlardan elde edilen bilgilerin, belirli bir yönteme başvurmadan bir araya getirildiği makalelerdir. (Burns & Grove, 2009; Gerrish & Lacey, 2010; Moule & Goodman, 2009).

Araştırmalar sonucunda bulunan makaleler, tezler ve çalışmalar ve bu çalışmalardan edinilen bulgular doğrultusunda, KKTC, TC ve Fransa Ülkelerinin Polis mensubu seçme (aday adaylık) kriterleri, seçtikten sonraki adaylık kriterleri ve eğitimleri ve adaylık dönemini bitmesi ve eğitimlerden başarılı olup asli polis memuru olmaları arasındaki bilgilere bu derlemede yer verilmiştir.

3.2 Veri Kaynakları

Bu çalışmanın veri kaynaklarını, Polis, Polis Eğitimi, Polis Alım Süreci ve Polisin Önemi konularıyla ilgili gerçekleştirilen çalışmalar oluşturmaktadır. Bu veri kaynaklarını sınırlandırmak amacı ile anahtar kelimeler seçilmiştir. Seçilen anahtar kelimeler hem Türkçe hem de İngilizce olarak aratılmıştır. Taratıldıktan sonra bulunana yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, bilimsel makaleler ve Polis Genel Müdürlüğü sitelerinden elde edilen bilgilerden araştırmaya uygun olmayanlar araştırmada kullanılmamıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgular; Google Scholar, Proquest, Eric, Web of Science, YÖK (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanlarından ve Ülkelere ait Polis Genel Müdürlüğüne ait web sitelerinden elde edilen çalışmalardan ve bilgilerden oluşmaktadır.

Ulusal Tez Merkezinde yapılan araştırmalarda erişime izni olan tezler araştırmaya dahil edilmiş olup erişim izni olmayan yüksek lisans tezleri ve doktora tezleri bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

3.3 Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Bu teknik, yapılacak olan araştırma ile ilgili bulunan yazılı kaynakların analiz edilmesi olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2002). Araştırmada doküman incelemesi tekniği kullanılarak Türkçe ve İngilizce araştırmalar incelenmiştir. Araştırma sonunda her ülkeye ait kriterler ve eğitim süreçleri analiz edilerek yazıya dökülmüştür.

3.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması

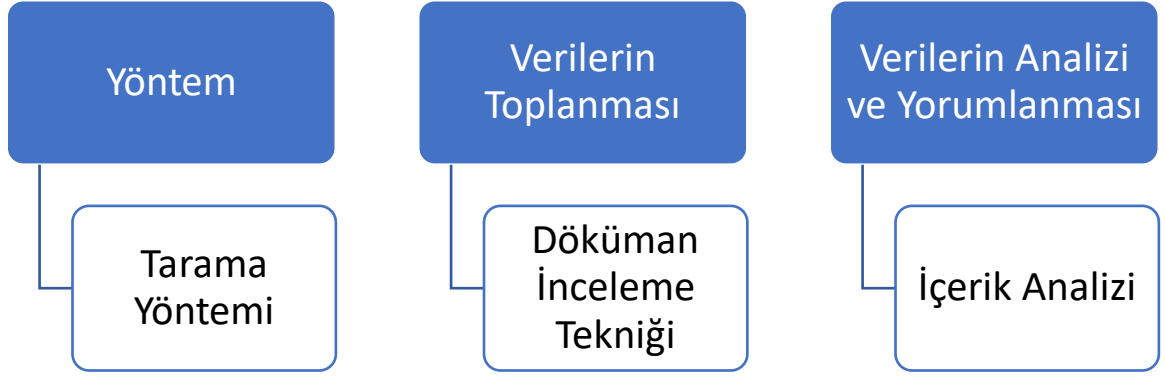
Araştırmada elde edilen veriler içerik incelemesi tekniği ile analiz edilmiştir. Bu teknikte amaç, elde edilen bulguları açıklayacak kavram ve ilişkilere ulaşabilmektir (Yıldırım & Őimřek, 2018).

Bu araştırmada ortaya çıkan araştırma soruları verilerin analizinde temel sorular olarak alınmıştır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır.” (Yıldırım & Őimřek, 2018, s. 242). İçerik analiz yöntemi kullanılarak elde edilen araştırmalardaki yazılı bulgular detaylı bir Şekilde incelenmiş, analiz edilmiş ve bulgular kısmında başlıklar altında yorumlanarak sunulmuştur.

Araştırmada kullanılacak yöntem, veri toplama aracı ve verilerin analizi Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1.

Araştırmada Kullanılan Yöntem, Veri Toplama Teknikleri Veri Analizleri

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ ANALİZ SONUÇLARI

4.1 KKTC Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim ve Polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır?

15 Kasım 1983 tarihinde bağımsızlığını ilan eden KKTC, Türkiye haricinde hiçbir devlet tarafından tanınmamaktadır. KKTC ilan edildikten sonra çıkarılan ilk polis yasası, 20 Aralık 1984 tarihinde yürürlüğe giren 51/1984 sayılı Polis Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yetkileri) Yasası'dır (Kayabaşı, 2017). Bu yasaya göre; KKTC'de polis mensubu olmak için her adayda aranan şartlar bulunmaktadır. Bu şartlar, KKTC vatandaşı olmak, 18 yaşını doldurmuş ve 30 yaşını tamamlamamış olmak, meslek dışından 8. Derece polis çavuşu olabilmek için üniversitelerin hukuk veya siyasal bilgiler fakültesinden mezun olmak, 8. Derece polis çavuşu Teknik elemanı olabilmek için alanlarını içeren bir üniversite veya yüksek okuldan mezun olmak, 9. Derece polis memuru olabilmek için en az lise veya dengi bir okuldan mezun olmak gerekmektedir. Bu şartları sağlayan kişilerin herhangi bir yüz kızartıcı suçtan hapis cezasına çarptırılmamış olması gerekmektedir. Aynı zamanda hapse girmiş ama bu suçları işleyip aftan yararlanmış kişiler de bu göreve atanamazlar. Açılan kadrolara hem Erkek hem de Kadın adaylar başvurabilmektedir. Erkek adayların askerlik görevlerini tamamlamış olmaları gerekmektedir. Her aday Devlet Hastahanesinden sağlık kurulu raporu alarak herhangi bir sağlık sorununun olmadığını gösteren belgeyi alması gerekmektedir. Adayların başka bir kamu görevinden bir geliri olmaması ve disiplin suçundan dolayı görevinden çıkarılma durumu olmaması gerekmektedir. Bu şartlar sağlandıktan sonra önceden belirtilen vücut ölçülerine sahip olması da başvuru yapabilmesi için aranan şartlardandır. Bu şartlar sağlandıktan sonra adaylar düzenlenen sınavlara (yeterlik, İngilizce, spor ve yarışma sınavına) girerek başarılı olması gerekmektedir (Polis Yasası, 1984, madde 67).

Sınavlardan başarılı olan kişiler polis memuru adayı olarak hizmete atanırlar. Atanmalarının ardından polisliğin temel ve mesleki bilgilerini öğrenebilmek üzere en az altı ay süre eğitim görmek amacı ile Polis Okuluna giderler. Polis okulundan aldığı eğitim sonunda başarılı olan Aday adayları altı aydan az ve iki yıldan çok olmamak üzere aday olarak atanırlar. Adaylık dönemi bireyin görevine uyumunu

ve yatkınlığını belirlemek amacı ile uygulanan bir deneme sürecidir. Bu süreçte adaylar çeşitli birimlerde görevler almaktadır. Bu süreç sonunda olumlu sicil alan adaylar Polis Hizmetleri Komisyonunca mesleğe asaleten atanırlar (Polis Yasası, 1984, madde 67).

4.2 TC Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim Polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır?

TC Polis eğitimindeki öğrencilerin seçimi, modern uluslararası polis eğitiminde dikkate alınan öğrencilerin seçimine benzer. Polis şefi ve polis memuru temel eğitimine kabul edilen adayların genel olarak aşağıdaki gereksinimleri karşılaması beklenmektedir: İDA eğitimini geçen öğrenciler halen emniyet teşkilatında polis memuru olarak görev yapmakta olup, sağlık durumları ve soruşturma durumları değişmiştir (www.pa.edu.tr). TC'de polis mensubu olabilmek için kişide olması beklenen bu gereksinimler; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, Lisans diplomasına veya Yükseköğretim Kurulunca eşdeğerliği kabul edilen yurt dışındaki bir yükseköğretim kurumundan diplomaya sahip olmak, KPSS'de Bakanlıkça belirlenen puan türüne göre en az temel puana sahip olmak, şehit eş veya çocukları ile askerlik hizmeti malulleri için yapılan sınavda belirlenen temel puanın en az %90'ını elde etmek. 18 yaşından sonra yapılan yaş düzeltmelerinde düzeltmeden önceki yaş dikkate alınmakta olup, sınavın yapıldığı yılın 31 Aralık tarihi itibarıyla hem erkek hem de kadınların 30 yaşının altında olması kabul edilmemektedir. Silah taşımamanın veya silahlı görevleri yerine getirmenin önünde hiçbir yasal engelin olmaması, Sağlık Kanununda öngörülen şartları yerine getirmek. Adayın kendisinin veya evli ise eşinin genelevler, eklemler, genelevler, yalnız yaşayanlar; Fuhuşun yapıldığı ev veya benzeri yerlerde çalışmamak veya fahişelik veya garsonluk yapmak, içeriği ne olursa olsun genel adaba ve adaba aykırı her türlü yazılı, sesli veya görüntülü eserleri satmak veya üretmek. Kumar, uyuşturucu ve uyarıcılarla ilgili yasal işlemlere veya işlemlere konu olmak veya olacak olmak. Devam eden bir hükümet soruşturması olmaması veya hüküm giymemiş olması gerekmektedir (Tuğrul, 2022).

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde öngörülen süre sona ermiş olsa dahi, adayın kendisi ve (evli ise) eşi; kasten işlenen suçlar, milli güvenliğe karşı suçlar; Anayasal düzene ve görevin ifasına karşı suçlardan

dolayı hükmün geri bırakılması halinde, kişiye bir yıldan fazla hapis cezası verilemez. Bu emir, cezanın affedilmesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması halinde dahi, Zimmete para geçirme; irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye manipüle etme veya performansın engellenmesi, kara para aklama, kaçakçılık veya cinsel dokunulmazlık suçlarından hüküm giymiş olmak; Bu suçlar hapis cezası ile cezalandırılır. Herhangi bir soruşturma veya kovuşturma yapılmamış veya kovuşturma sonucunda bir uzlaşmaya varılamamıştır. Adayın, Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımına ilişkin tedavi görmemesi veya görmemiş olması gerekmektedir. Terör örgütlerinin eylem, toplantı, yürüyüş veya mitingleri ile bunların hukuki veya hukuka aykırı olarak yayılmasına katılmamak ve desteklememek. Başvuru sırasında herhangi bir siyasi partiye üye veya herhangi bir siyasi partiye bağlı olmamak gerekmektedir. Adayların güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmalarının olumlu olması gerekmektedir (Tuğrul, 2022).

Bu şartlar sağlandıktan sonra adaylar eğitim sürecine alınmaktadır. Demokrasilerde polis amiri ve polis memurlarının temel eğitiminde bilgi, beceri ve yeteneklerin aktarılması ve alışkanlıkların oluşturulması önemli süreçlerdir. Türkiye'de polis temel eğitiminde kullanılan eğitim metodolojisinin hazırlanma süreci, öğrencilere bu alanda iletişim ve problem çözme becerileri kazandırmaktadır. İçeriği ve müfredatı, çeşitli kaynaklardan temel polis eğitimi konusunda uzman olan polis eğitmenleri tarafından geliştirilmektedir. Bu içerik polis akademisi öğretim üyeleri ve alanında uzman polis yöneticileri tarafından sunulmaktadır. Bu eğitimlerde öğrenciler genellikle aşağıda açıklandığı gibi analitik düşünme ve analiz yapmalarını sağlayan teorik dersler ve alan modelleme dersleri gibi uygulamalı dersler alırlar. Bu dersler; (İrdem ve Kavsıracı, 2017):

- İnsan Hakları ve Demokratik Polislik
- Adli ve İdari Polis Mevzuatı
- Anayasal Düzen ve İdari yapı
- Kriminoloji ve Toplumsal Hareketler
- Radikalleşme ve Terörizm
- Temel ve Uygulamalı Polislik
- Taktik ve Operasyonel Atış Eğitimi
- Polis Müdahale Taktik ve Teknikleri Eğitimi

Türkiye’de Polis amiri ve polis müdürü olmak için ise 4 yıllık üniversite olan polis akademisinden mezun olmak gerekmektedir. Amir ve müdür olacak kişiler bu akademide uzmanlık derslerinin yanı sıra hukuk, psikoloji ve adli tıp alanlarında da dersler almaları zorunludur (Kaya, 2012).

Türkiye’de polis eğitime adli kolluk perspektifinden bakıldığında, Adli polis olarak görev yapacak polis memurları hangi şubede görev alacak ise genellikle o şube ile ilgili en fazla bir ay olacak şekilde kısa bir süreyi kapsayan eğitimler almaktadır. 1 hafta 15 gün veya 1 ay Kursu tamamlamamış ancak beş yıl çalışacağı o şubede görev yapmış polis memuru ise bu kursları almış sayılmaktadır. Kursu tamamlayan personel vasıflı personel olarak kabul edilir (Kaya, 2012).

4.3 Fransa Polis mensubu olarak hizmete alınacak olan kişilerin sınav ve eğitim Polis örgütünün yönetim süreçleri nasıldır ?

Fransa’da güvenliği sağlayan iki güvenlik gücü vardır. Bunlar jandarma ve polistir. Kırsal ve sınır bölgelerinde jandarmalar bulunurken, Polis illerde ve büyükşehirlerde görev yapıyor. Fransa’da jandarma, düzeni sağlamaktan hava durumu bilgileri toplamaya kadar çok sayıda operasyon yürütüyor (Fairchild ve Dammer, 2001). Fransa’da ulusal polis İçişleri Bakanlığı’na bağlıyken, Fransız Jandarma Teşkilatı Savunma Bakanlığı idaresi altındadır. Aynı zamanda bir de belediye zabıtası olarak tanımlanan, kişileri tutuklama ve suçları soruşturma yetkisine sahip olmayan polis memurları da vardır, bunlar yerel yönetimin bir birimi olan güvenlik gücünü ifade etmektedir. Bu nedenle Fransa’da polisin organizasyon yapısı üç sütundan oluşmaktadır: Ulusal Polis Teşkilatı, Ulusal Jandarma ve Belediye Polisi (Reichel, 2005).

Fransada Polis ve jandarma işi alım süreci ve eğitim işlevi farklılaşma göstermemektedir. Polis memuru olabilmek için yazılı ve fiziksel uygunluk yani yetenek sınavlarının geçilmesi gerekir. Bu sınavlardan başarılı olan ve polis memurluğu için seçilen adaylar polis okullarından birinde ortalama sekiz ila dokuz ay süren eğitimleri tamamlamak zorundadır. Daha sonra bu eğitimi dört aylık bir staj takip eder. Dört aylık staj dönemi de başarılı bir şekilde tamamlandıktan sonra operasyonel birime bağlı olarak ek eğitime tabi tutulurlar. Ayrıca bu eğitimlerin dışında dedektif ve yönetici olmak isteyenler için ise çeşitli eğitim kursları mevcuttur. Bunların yanı sıra Jandarma olmak isteyenler için ise farklı eğitimler verilir. Jandarma teşkilatında eğitim askeri

niteliktedir. Jandarma polise göre daha sıkı ve disiplinli bir şekilde eğitildiği söylenmektedir (Fairchild ve Dammer, 2001).

Fransada polisler için üç farklı yönetim düzeyinden veya rütbe grubundan bahsedilebilir. Bunlar; kurmaylık ve üst düzey; orta kademe; ve alan yönetimi ve uygulayıcılardır. Fransa Polis örgütünde üst düzey yetkiye sahip olabilmek için polis mensuplarının ENSP Polis Akademisi'ndeki eğitimi tamamlamaları gerekmektedir. Polis akademisinde okumak isteyen 35 yaş altı adaylar için ayrıcalık, kamu yönetimi veya ceza hukuku alanında yüksek lisansı tamamlayıp yüksek lisans diplomasına sahibi olmalarıdır. Polis orta kademe yüksek okulunda ise teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlayan ve stajını tamamladıktan sonra 6 ay içinde orta kademe yöneticiliğine yükselen teğmenler, ENSP Polis Akademisi sınavına girmeye hak kazanırlar. Polis akademisindeki eğitim 18 ay sürmektedir. Polis Akademisinde öğrenim gören polis mensupları, iç güvenlik alanında yüksek lisans diplomasına sahip olma hakkı kazanırlar (Özdemir, 2008).

4.4 KKTC, TC ve Fransa Devletlerinin Polis Teşkilatları Arasında Farklılaşma var mıdır?

Türk polis teşkilatı ve Fransa Polis Teşkilatı arasındaki mukayeseye bakıldığında, ülkelerin temeli birbirine çok benzemektedir. Bunun nedeni, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Türk polis teşkilatının Fransız polis teşkilatına benzer şekilde ve Fransız polis teşkilatının örnek alınarak yapılandırılmasıdır (Kozak ve Kahraman, 2020). Daha sonra her ülkede aldığı turistik kişilerden veya göçlerlen dolayı oluşan suç unsurlarının değişmesinden dolayı teşkilatların yapısı git gide farklılaşmaya başladı.

Yapılan araştırmalar sonucunda hem Türkiye'de hem de Fransa'da belediye polisi olarak adlandırılmış olduğu kavram bulunmaktadır. Bu kavrama kısaca Zabıta denmektedir. Fakat KKTC polisi yönünde çok bir araştırma olmadığından dolayı yapılan çalışmalarda KKTC açısından böyle bir kavrama ulaşılmamıştır.

Adli ve İdari kolluk olarak ülkeler mukayese edildiğinde, Fransada her iki kolluk arasında ayrıma gidilmiş, adli işler ile idari işler arasında kesin bir ayrım olması gerektiği düşüncesindedir. Türkiyede ise bu ayrım ön görülmüş, resmi gazetede de yayınlanmış fakat tüm adli işler bir bünye altında toplanamadığı için uygulamaya

geçememişlerdir. Yine KKTC'ye bakıldığında yapılan araştırmalar sonucunda bir sonuç bulunamadığı için benzerlik ya da farklılık açısından yorum yapılamamaktadır.

Eğitim sürelerine bakıldığında KKTC'de polis adayları ilk girdikleri sınavlardan başarılı olduktan sonra en az 6 ay süre ile Polis Okulunda eğitim görürler. Türkiyede ise bu süre KKTC ile benzer olup 6 aydır. Fransa polis okuluna bakıldığında bu süre sekiz ile 9 ay arasında olup daha sonra dört aylık bir staj dönemi ile devam eder. Staj sonlandıktan sonra ise gideceği bölümle alakalı ek eğitime de tabi tutulurlar. Burada süre açısından Fransa, KKTC ve TC ile farklılaşma gösterir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

5.1 Sonuçlar ve Yorum

Hızla değişen toplumsal beklentiler, yasa ve düzenlemeler, suç ve güvenlik konuları ve bu değişimlerin önümüzdeki yüzyılda daha da hızlanacak olması polis eğitiminin önemini daha da artırmaktadır. Günümüzün anlayış ve yaklaşımıyla yarının toplumunun güvenlik ihtiyaçlarına ve sorunlarına çözüm bulmak oldukça zor olacaktır. Bu nedenle polis memurlarına hem temel hizmet öncesi eğitim hem de hizmet sırasında niteliklerinin sürekli geliştirilmesi ve yenilenmesi açısından etkili bir eğitim verilmelidir.

Polis mensubu olmadan önce ve olduktan sonraki polis eğitimlerini üç ülke için değerlendirdiğimizde KKTC ile ilgili polis eğitimi açısından çalışmalar bulunmadığından sadece polis yasasından bilgilere ulaşılmış ve diğer iki ülkeye göre kıyaslamaların yetersiz kaldığı görülmektedir.

Polis mensubu olmadan önce alım koşullarına bakıldığında KKTC ve TC’de belirlenen şartların hemen hemen aynı olduğu görülmüştür. Fakat incelenen çalışmalara bakıldığında Fransa’da polis mensubu olabilmek için gerekli şartlara rastlanmamıştır. Bu sonuca göre KKTC ve TC’de polis şartları Fransa’ya göre daha açık olduğu sonucuna varılmıştır.

Polislik sınavı geçildikten sonra aday adaylık döneminde verilen eğitimlere bakıldığında KKTC’de ve Fransa’da sadece eğitim süresinin belirtildiği, bunun dışında teorik ve fiziksel eğitimler hakkında bir bilgi bulunamadığı görülmüştür. Fakat TC’ye bakıldığında eğitim süreleri yanı sıra teorik eğitimde hangi derslerin verildiği bilgisine de ulaşılmıştır. Bu ise TC Polis eğitimi için yapılan araştırmalarda literatüre daha çok katkı sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Eğitim sürelerine bakıldığında KKTC ile TC’nin eğitim sürelerinin aynı olduğu görülmüştür. Fransa’nın ise diğer iki ülkeden daha uzun bir süre eğitim verdiği görülmektedir. Aynı zamanda Fransa’da polis mensubu kişiler terfi sürelerinde de yine eğitime tabi tutulmaktadırlar. KKTC ve TC’de böyle bir uygulamanın olup olmadığı

yapılan araştırmalarda görülmemiş olup eğitim kriterine bakıldığında Fransa'nın diğer iki ülkeye göre daha açıklayıcı bir durumda olduğu sonucuna varılmıştır.

Belediye polisi yani zabıta kavramı olarak incelemeler yapıldığında ise TC'de ve Fransa'da belediye polisi kavramının olduğu ve bunlara zabıta denildiği, fakat KKTC'de zabıta olmasına rağmen literatüre böyle bir kavramın yansıtılmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlara bakıldığında KKTC'nin diğer iki ülkeye göre daha geride kaldığı görülmektedir. Bunun ise eğitimin daha geri olduğundan değil, KKTC'de hiç bu konu üzerine çalışmaların yapılmadığından dolayı olduğu söylenebilir.

5.2Yansımalar ve Öneriler

KKTC, TC ve Fransa Polis eğitiminin karşılaştırılmasını ve arada fark olup olmadığını hedefleyen bu araştırmanın sonucuna göre aşağıdaki öneriler ortaya atılabilir:

1. KKTC polis eğitimi ile ilgili daha fazla çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmalar yapılırken eğitimin içerikleri daha açık bir şekilde literatüre kazandırılabilir ve ileriki araştırmacılara daha çok etki kazandırılabilir.
2. KKTC polis eğitimi ile ilgili ölçek geliştirilebilir ve polis mensuplarına uygulatılarak eğitimin verimliliği ölçülebilir. Bu etkililiğe göre müfredatta değişiklikler yapılabilir ve daha verimli olabilmesi açasından yenilikler eklenebilir.
3. Bu çalışmanın benzeri farklı ülkeler dikkate alınarak yapılabilir, KKTC ile farklılıklar kıyaslanabilir. Başka ülkelerin de eğitim aşamalarına bakılarak farklılıklar ülkemize kazandırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbal, R. (2022). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Polis Eğitim Tarihi (1845-1938). *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 8(1), 148-169.
- Altın, Ü., Bozkurt, Y., & Topkaya, A. Z. (2001). *Emniyet Teşkilatının Dünü Bugünü ve Eğitimi*
- Andersen, J. P., Pitel, M., Weerasinghe, A., & Papazoglou, K. (2016). Highly realistic scenario based training simulates the psychophysiology of real world use of force encounters: implications for improved police officer performance.
- Ayres, P. & Paas, F. (2007), Making instructional animations more effective: a cognitive load approach., *Applied Cognitive Psychology*, 21(6), pp. 695-700.
- Aytaç, S. (2015). Stres kaynakları ve stresin psikolojik semptomlarının öfke kontrolü ile ilişkisi: polis memurları üzerine bir araştırma. *In Journal of Social Policy Conferences* (No. 69, pp. 1-27). Istanbul University.
- Baddeley, A. (1992). Working memory. *Science*, 255(5044), 556-559.
- Bennett, S., Hines, L., Daley, K., Eggins, E., Hassal, G., Roetman, S., & Bevis, K. (2020). Police training interventions for behaviour, skills and knowledge. A rapid review of the literature. The University of Queensland.
- Birzer, M. L. (2003). The theory of andragogy applied to police training. *Policing: an international journal of police strategies & management*, 26(1), 29-42.
- Clark, R. C., Nguyen, F., & Sweller, J. (2011). *Efficiency in learning: Evidence-based guidelines to manage cognitive load*. John Wiley & Sons.
- Demirel, B., & Bülent, D. Ö. Ş. (2020). Polislerin hayat boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 309-327.
- Erdem, H. (2001). *Nasıl Bir Polis, Nasıl Bir Polis Eğitimi. 21. Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, 367-370.

- Eryılmaz, A., & Mutlu, T. (2017). Yaşam boyu gelişim yaklaşımı perspektifinden kariyer gelişimi ve ruh sağlığı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(2), 227-249.
- Fairchild, E. and Dammer, H. R. (2001). *Comparative Criminal Justice Systems (2nd Ed.)*. Belmont, CA USA: Wadsworth/Thomson Learning.
- FINDIKLI, Remzi (2001). "Polis Eğitiminin Sorunları". *21. Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara: Emniyet Genel Müd. Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını: 15-26.
- Güloğlu, T. (2003). Bir Meslekî Eğitim Kurumu Olarak Polis Meslek Yüksek Okulları. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 103-116.
- Gürcan, B., (2005). *Emniyet teşkilatında hizmetiçi eğitim faaliyetleri ve polis eğitim merkezleri* (Tez No. 188508) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Hickman, M. J., Fricas, J., Strom, K. J., & Pope, M. W. (2011). *Mapping police stress. Police Quarterly*, 14(3), 227-250.
- Hope, L. (2016). Evaluating the effects of stress and fatigue on police officer response and recall: A challenge for research, training, practice and policy. *Journal of Applied Research in Memory and Cognition*, 5(3), 239-245.
- İrdem, İ., & Kavsiraci, O. (2017). Avrupa ve Türkiye özelinde temel polis eğitiminde modern yaklaşımlar ve uygulamalar. *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*, 19(3), 129-144.
- Jonathan-Zamir, T., Litmanovitz, Y., & Haviv, N. (2023). What works in police training? Applying an evidence-informed, general, ecological model of police training. *Police Quarterly*, 26(3), 279-306.
- Karaman, Ö. (2000). Polis eğitiminde eğitimcilik sorunu. *Polis Bilimleri Dergisi*, 2(7-8), 177-207.
- Kaya, H. (2012). *Fransız ve Türk Emniyet Teşkilatlarının adli kolluk tarihçeleri üzerine bir mukayese* (Master's thesis).

- Kayabaşı, O. (2017). "The Contours of Police Integrity in The Turkish Republic of Northern Cyprus", II. International Symposium on Multidisciplinary Studies (ISMS), 18-21 May 2017, Rome, Italy.
- Kayabaşı, O. (2017). Police integrity in the turkish republic of northern cyprus: narcotics and prevention of smuggling directorate police officers' perceptions. *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*, 19(4), 107-136.
- King, William Cyril Canbell (1936). *Kıbrıs Polis Teşkilatı'nın 1936 Yılı Raporu*, Lefkoşa'daki Kıbrıs Hükümet Matbaası'nda Basılmıştır.
- Kirkpatrick, D. L. (1998). The four levels of evaluation. Evaluating corporate training: Models and issues, 95-112.
- Kozak, Y., & Kahraman, O. (2020). Sivas polis teşkilatının kuruluşu (1885-1893). *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 44(1), 151-164.
- Mugford, R., Corey, S., & Bennell, C. (2013). Improving police training from a cognitive load perspective. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 36(2), 312-337.
- Özdemir, A. (2008). *Fransa. Çevik, H. H. (Ed) içinde, Karşılaştırmalı Polis Yönetimi*, 141-160. Ankara: EGM Yayınları.
- Öztürk, C. (2019). Polis Teşkilatlarında Eğitim ve İşe Alma: Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 29-36.
- Plato (1955). *The Republic, (Translated with an introduction by Demond Lee)*, Harmondsworth: Penguin books.
- Reichel, P. L. (2005). *Comparative Criminal Justice Systems (4rd ed.)*. New Jersey: Prentice Hall.
- Samani, H., & Samani, M. O. (2017). Tanzimat Döneminde Kıbrıs Zaptiye Teşkilatı/Cyprus Zaptiyeh Establishment during the Tanzimat Era. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(4), 735-747.
- Semiz, E.ve Gökçe, E. (1999), *Police Training in the Twenty-First Century*, *Police in the 21st Century: Main Problems –Modern Approaches*, İbrahim CERRAH and

Emin SEMİZ, Ankara: Security General Directorate:Head of Public Order Department publication, pp. 3-21.

Stanislas, P. (Ed.). (2013). *International perspectives on police education and training*. Routledge.

Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. *Journal of vocational behavior*, 16(3), 282-298.

Tamçelik, S. (2011). Kıbrıs' taki İngiliz üslerinin stratejik önemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1510-1539.

Tepe, F. Y., & Adıgüzel, T. (2017). Eğitim kurumlarında teknoloji ile değişim süreci: Bir yükseköğretim kurumu örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1242-1261.

Topak, O. (2007). *2000'li yıllarda Türkiye'de refah devleti*.

Tuğrul, V, M. (2022). *Türkiye'de polis eğitiminde eğitimcilere ilişkin bir araştırma*. Yayımlanmış Doktora Tezi.

www.pa.edu.tr

www.polis.gov.ct.tr/yasa/51-1984.pdf

EKLER

EK A

POLİS TEMEL EĞİTİM SÜRECİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MEVCUT DURUMUN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ (KKTC ÖRNEĞİ)

ORJİNALLİK RAPORU

%15
BENZERLİK ENDEKSİ

%14
İNTERNET KAYNAKLARI

%1
YAYINLAR

%5
ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	kutaksam.karabuk.edu.tr İnternet Kaynağı	%2
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%2
3	guvenlikcalismalari.pa.edu.tr İnternet Kaynağı	%2
4	www.polis.gov.ct.tr İnternet Kaynağı	%2
5	www.msxlabs.org İnternet Kaynağı	%2
6	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	%1
7	tr.wikipedia.org İnternet Kaynağı	%1
8	www.hukukihaber.net İnternet Kaynağı	%1